

Cvičení pravopisu ú - ů

Charakteristika:

Cvičení psaní slov s ú/ů.

Cíl:

Hlavní cíl: Chápat základní pravidla.

Pravidlo o psaní ú- na začátku a -ů- uvnitř a na konci slova si bezpečně osvojit.

Vedlejší cíle: chápání předpony; připomínání slovních druhů.

Jednotlivá slova ústně používat ve správném smyslu ve větách.

Naplnění cíle: Cíl chápat pravidla jevu se cvičením naplní, pro aplikaci v psaném projevu nestačí.

Velikost skupiny, věk dětí:

jednotlivec nebo malá skupina
žáků od poloviny 3. třídy ZŠ,
optimálně 4. třída.

Čas:

Pracovní text využívat po částech
ve vyučovacích hodinách.

Pomůcky:

Pracovní list.
Montessori pomůcka Puzzle-strom (volitelné).

Postup:

- » Každé dítě před sebou má pracovní list s výběrem slov obsahujících „ú“ nebo „ů“.
- » Slova jsou uspořádána podle abecedy, ve dvou sloupcích na stranách A4.
- » Vedle každého slova jsou tečkovaním naznačeny části řádků, na které je možné psát nebo kreslit. Starší děti s OMJ si mohou slovo zapsat ve svém jazyce.
- » Učitelka vysvětlí základní pravidlo na modelu „ú-, -ů-, -ů“.
- » Teprve při některé další hodině vysvětlí psaní „-ú-“ po předponě; nechá děti, aby pravidlo zkusily objevit samy; k výkladu o kořenu slova a předponách použije dřevěné puzzle Strom.
- » Děti slova čtou a opisují nebo kreslí.
- » Slova používat ve větách.

Varianty a komentáře:

Pracovní varianty:

- a) děti si na stránce vybírají, která slova chtějí psát, až postupně list zaplní;
- b) při opakovaném procvičování koluje jeden list, za současné práce na jiném úkolu;
- c) při opakování se používá takový počet listů, kolik je dětí, ale listy se u jednotlivých dětí střídají.
- d) Vypsát zadaný počet slov zadaného slovního druhu (v textu barevně odlišeny).
- e) Stanovit např. 5 slov na začátku každé hodiny, do vyplnění celého listu.

Faktory úspěchu:

Poznámky a doporučení: Jako vynikající pro názornou výuku stavby slova se mi osvědčila dřevěná Montessori pomůcka Puzzle-strom. Postupně si s dětmi ukazujeme, bez čeho se strom ještě obejde, aby nezahynul (koruna, větve), až zbydou kořeny, ze kterých strom vyrůstá. Při dalších hodinách jim stačí, aby byl dřevěný obrázek na stole a stavbu slova jim hezky připomíná.

Rizika:

Schopnost aplikovat dovednost v psaném projevu je celkem dobrá u „ú“ na začátku slova, o něco nižší u „ů“ uvnitř a na konci slova, ale velmi nízká u předpon. Děti často mají fixovaný problém s rozlišením předložky a předpony.

Vyhodnocení aktivity:

Překvapivé momenty: Že děti vlastní písmo často nepoznají.

Reakce dětí: Cvičení děti často baví, protože látka je na pochopení poměrně jednoduchá a na izolovaných slovech dětem dobře jde. Když děti psaly na nepodepsané listy, byly motivované psát hezky (aby nezaostaly za „konkurencí“), hledaly v předchozím psaní „svoje“ slova.

Zdroj: Pro výuku dětí s OMJ připravila Jana Lejdarová, učitelka podpůrné výuky. Základní škola a mateřská škola, Praha 8, Lyčkovo náměstí.